

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON 10
OPĆINSKI SUD U LIVNU
Broj: 68 0 P 053331 19 P
Livno, 20. veljače 2020. godine

presuda pravomoćna
4.7.2022. godine
potvrđena u cijelosti
presudom Kant. suda

Općinski sud u Livnu, sudac Jurica Babić u pravnoj stvari tužitelja J. S. pok. F., Osmanlije b.b., Kupres, koga zastupa punomoćnik Ante Mamić, odvjetnik iz Tomislavgrada ul. Trg dr. Franje Tuđmana bb, protiv tuženika: 1. Općina Kupres, koju zastupa Općinsko javno pravobraniteljstvo Tomislavgrad, ul. Mijata Tomića 108 Tomislavgrad, 2. S. D. (pok. I.), 3. M. D. (pok. I.), 4. J. D. – B. (J.), 5. S. D. – B. (J.), 6. B. D. – B. (J.), 7. S. D. (I.), 8. N. D. (I.), 9. I. D. (rođ. Č.), 10. Z. N. rođ. D., 11. I. D. (J.), 12. J. Š. rođ. D., 13. D. D. (pok. A.), 14. A. Č. (M.), 15. D. Č. (M.), 16. J. Č. (M.), 17. M. Č. (M.), 18. M. Č. (M.), 19. J. D. pok. B., 20. S. D. (pok. I.), 21. I. M. rođ. L., 22. K. B. (I.), 23. I. Č. rođ. D., 24. I. D. (pok. I.), 25. D. D. (pok. I.), 26. P. D. (pok. I.), 27. J. Č. rođ. D., 28. D. V. (A.), 29. J. V. (A.), 30. M. V. (A.), 31. S. V. (A.), 32. I. S. (pok. F.), svi nepoznata mjesta boravka, koje zastupa privremeni zastupnik Mile Ivančić, odvjetnik iz Livna ul. Trg branitelja b.b., Vsp: 1.000,00 KM, radi priznanja prava vlasništva i uknjižbe, nakon održane glavne, usmene i javne rasprave, održane dana 19.2.2020. godine, u nazočnosti tužitelja osobno, punomoćnika tužitelja, zz 1. tuženika, a odsutnosti zastupnika tuženika, odlučujući o tužbenom zahtjevu, donio je 20.2.2020. godine slijedeću:

P R E S U D U

Usvaja se tužbeni zahtjev te se utvrđuje da je tužitelj temeljem dosjelosti naspram tuženika, stekao pravo vlasništva na nekretninama i to:

- k.č. broj 659/2 livada Harman, površine 1785 m² i k.č. 662/2, vrt Kupušnjak, površine 550 m², upisanih u zk. ul. broj 83 k.o. SP Kupres,
- k.č. broj 582/3 kućište, površine 100 m² upisana u zk. ul. broj 323 k.o. SP Kupres,
- k.č. broj 659/1 livada Harman, površine 2495 m² upisana u zk. ul. broj 1151 k.o. SP Kupres,
- k.č. broj 660/1 oranica Brijeg, površine 3300 m² upisana u zk. ul. broj 1380 k.o. SP Kupres,
- k.č. broj 671/3 livada Bara, površine 1150 m², upisanih u zk. ul. broj 1443 k.o. SP Kupres,
- k.č. broj 582/2 oranica Ravna, površine 4700 m², upisana u zk. ul. broj 1456 k.o. SP Kupres,
- k.č. broj 672/1 livada Bara, površine 3200 m², upisanih u zk. ul. broj 1471 k.o. SP Kupres,
- k.č. broj 583/1 oranica Ravna, površine 5350 m² i k.č. 583/3, kućište sa dvorištem i kućom, površine 350 m², upisanih u zk. ul. broj 1972 k.o. SP Kupres,

pa dosljedno prednjem utvrđenju tuženici su dužni trpjeti da se u zemljišnim knjigama izvrši brisanje njihovih suvlasničkih dijelova, uz istovremeni upis tužitelja sa dijelom od 1/1 u roku od 30 dana.

O b r a z l o ž e n j e

Tužitelj je dana 25.6.2019. godine podnio tužbu, radi utvrđenja i uknjižbe. U tužbi u bitnome navodi da je tužitelj posjednik i faktički vlasnik nekretnina za koje traži utvrđenje, da nije ometan u posjedovanju istih od strane tuženika niti od strane trećih osoba preko 20 godine. U svrhu usklađivanja zemljišnoknjižnog stanja sa sadašnjim stanjem i stvarnim posjedom, budući da je tužitelj savjesni posjednik nekretnina preko 20 godine neprekidnog posjedovanja, traži od suda da na temelju dosjelosti utvrdi da je tužitelj isključivi vlasnik nekretnina, pobliže opisanih izrekom, uz istovremeno provođenje navedenog stanja u zemljišne knjige.

Postupajući po prijedlogu tužitelja, a iz razloga što su tuženici 1-32 nepoznatog mjesta boravka, a postupak postavljanja zakonskog zastupnika tuženicima bi trajao dugo, uslijed čega bi tužitelju mogle nastupiti štetne posljedice, sud je tuženicima postavio privremenog zastupnika u osobi Mile Ivančića, odvjetnika iz Livna, sve u skladu s čl. 296.¹ZPP-a. O postavljanju privremenog zastupnika tuženicima, obaviješteno je tijelo starateljstva, te je Rješenje broj 68 0 P 053331 19 P od dana 30.8.2019. godine objavljeno u Sl. novinama F BiH 66/19, Narodnim novinama HB županije i na oglasnoj ploči suda.

U odgovoru na tužbu tuženik Općina Kupres ističe da se ne protivi tužbi, niti prijedlogu dokaza kojima tužitelj dokazuje osnovanost tužbenog zahtjeva, ali ističe prigovor nedostatka pasivne legitimacije na strani tuženika. Naime, Općina Kupres nije upisana kao vlasnik niti posjednik predmetnih nekretnina, nego je na njima upisano državno vlasništvo i iste su u vlasništvu države. Također iz zk. izvoda 1443, 1456 i 147 razvidno je da su nekretnine upisane kao općenarodna imovina. Tužitelj stoga nije savjestan posjednik jer je znao ili morao znati da mu predmetne nekretnine ne pripadaju, a nesavjestan posjednik ne može steći dosjelošću pravo vlasništva bez obzira na vremenski period kroz koji određenu stvar drži u posjedu, a i sam posjed mora biti određene kvalitete kako bi bio podoban za primjenu instituta dosjelosti.

U odgovoru na tužbu, privremeni zastupnik tuženika traži da sud provede dokazni postupak i da dokaže činjenice koje navodi u tužbi, zatim pravnu osnovanost tužbenog zahtjeva, odnosno da dokaže da su se stekli uvjeti za priznavanje prava vlasništva, te da donese na zakonu utemeljenu odluku.

U toku dokaznog postupka izvedeni su dokazi uvidom u spis predmeta i čitanjem isprava:

- ZK izvadak broj: 579/19 ul. 83,
- ZK izvadak broj: 581/19 ul. 323,
- ZK izvadak broj: 580/19 ul. 1511,
- ZK izvadak broj: 578/19 ul. 1380,
- ZK izvadak broj: 577/19 ul. 1443,
- ZK izvadak broj: 582/19 ul. 1456,

¹ Zakona o parničnom postupku ("Sl. novine FBiH" br. 53/03, 73/05 i 19/06, u daljnjem tekstu: ZPP).

- ZK izvadak broj: 576/19 ul. 1471,
- ZK izvadak broj: 575/19 ul. 1972,
- PL broj 172 KO Kupres,
- ZK izvod 1471 KO Kupres od 5.2.2020. godine,
- Ugovor o kupoprodaji od dana 29.9.1969. godine.

Provedeno je saslušanje tužitelja u svojstvu parnične stranke i svjedoka C. D..

Izvedene dokaze, sud je ocijenio u smislu odredbi iz čl. 8. i 123. st. 2. ZPP i utvrdio dokazanim slijedeće činjenice.

Upuštajući se u meritorno odlučivanje o istaknutom zahtjevu tužitelja, sud je ustanovio da je tužbeni zahtjev osnovan.

Prije svega, uvidom u prijepis PL 172 za k.o. Kupres, utvrđuje da je tužitelj upisan kao posjednik na nekretninama označenim kao k.č. broj 659/2 livada Harman, površine 1785 m², k.č. 662/2, vrt Kupušnjak, površine 550 m², k.č. broj 582/3 kućište, površine 100 m², k.č. broj 659/1 livada Harman, površine 2495 m², k.č. broj 660/1 oranica Brijeg, površine 3300 m², k.č. broj 671/3 livada Bara, površine 1150 m², k.č. broj 582/2 oranica Ravna, površine 4700 m², k.č. broj 672/1 livada Bara, površine 3200 m², k.č. broj 583/1 oranica Ravna, površine 5350 m² i k.č. 583/3, kućište sa dvorištem i kućom, površine 350 m².

Dalje uvidom u predložene dokaze zk izvoda za zk. ul. broj 1972 k.o. SP Kupres, zk. ul. broj 83 k.o. SP Kupres, zk. ul. broj 323 k.o. SP Kupres, zk. ul. broj 1151 k.o. SP Kupres, zk. ul. broj 1380 k.o. SP Kupres, zk. ul. broj 1443 k.o. SP Kupres, zk. ul. broj 1456 k.o. SP Kupres, zk. ul. broj 1471 k.o. SP Kupres, utvrđuje se da su tuženici upisani kao vlasnici i suvlasnici na predmetnim nekretninama, odnosno da je na istima upisana Opće narodna imovina i Državno vlasništvo.

Odredbom čl. 132. st.1. ZPP-a propisano je da isprava koju je u propisanom obliku izdao državni organ u granicama svoje nadležnosti, dokazuje istinitost onoga što se u njoj potvrđuje.

Iz iskaza tužitelja nedvojbeno proizlazi daje on predmetne nekretnine stekao kupoprodajom, za koje ima valjan Ugovor od 29.9.1969. godine. Kako je kroz cijelo vrijeme bio samostalan posjednik i da ga nitko nije ometao, kako od strane tuženika tako niti od strane trećih osoba.

Navode tužitelja potvrdila je i svjedok C. D., koja je izjavila da su joj navedene okolnosti neposredno poznate jer i ona ima nekretnine neposredno uz tužitelja.

Tako sud u cijelosti utvrđuje kao dokazanim navode tužitelja, da je samostalni i nesmetani posjednik nekretnina za koje traži utvrđenje, te da su tuženici formalno upisan u zemljišne knjige.

Osnovom utvrđenog činjeničnog stanja, ovaj sud je stanovišta da je tužitelj u vrijeme kada je stupio u posjed imao savjestan posjed, jer su na predmetnom zemljištu tuženici formalno upisani u zemljišne knjige u cijeloj površini. Time je dokazana i činjenica da je tužitelj od dana preuzimanja neprekidno faktički savjesno posjedovao nekretnine sa voljom vlasnika i da je posjed istinit i pošten. Posjed je stekao kupovinom od svojih prednika, za što je dostavio u valjan kupoprodajni ugovor od 29.9.1969. godine.

²Zakonom o osnovama vlasničko-pravnih odnosima, odredbom člana 29. propisana je zabrana stjecanja dosjelošću stvari u društvenom vlasništvu. Navedeni zakon stavljen je

² („Službeni list RBiH“, broj: 2/92 i 13/94)

izvan snage donošenjem Zakona o osnovama vlasničkih odnosa.³ Zakon o osnovama vlasničkih odnosa, pa tako ni Zakon o vlasničko-pravnim odnosima i Zakon o stvarnim pravima FBiH ne sadrže više odredbe o zabrani stjecanja vlasništva dosjelošću na stvari u društvenom odnosno državnom vlasništvu.

⁴Dakle, mogućnost stjecanja prava vlasništva dosjelošću i na nepokretnosti u državnom vlasništvu nastupila je tek stupanjem na snagu odredbi Zakona o osnovama vlasničkih odnosa pa se vrijeme za dosjelost na takvoj nekretnini računa tek od stupanja na snagu tog zakona tj. od 10.10.1995. godine pa ubuduće.

Odredbom iz čl. 58. st. 1. Zakona o stvarnim pravima⁵ (Zsp) propisano je da samostalni posjednik stječe dosjelošću pravo vlasništva na nekretnini, ako mu je posjed zakonit i savjestan, a nije pribavljen silom, prijetnjom ili zloupotrebom povjerenja, protekom deset godina neprekidnoga posjedovanja, st. 2, samostalni posjednik nekretnine, čiji je posjed savjestan, stječe dosjelošću vlasništvo na nekretnini protekom dvadeset godina neprekidnog posjedovanja, a st 3. toga članka propisano je da vrijeme potrebno za dosjelost počinje teći onoga dana kad je posjednik stupio u samostalni posjed stvari, a završava se istekom posljednjeg dana vremena potrebnog za dosjelost. Prema čl. 326. Zsp posjed je savjestan ako posjednik ne zna ili ne može znati da nema pravo na posjed, a st. 2. je određeno da se savjesnost posjeda pretpostavlja.

Zsp zasniva se na osnovnim principima, načelo jedinstva nekretnine, jednovrsnost vlasništva, jedna položaj države, odnosno javno pravnih tijela sa drugim vlasnicima, te načelo da vlasništvo obavezuje.

Obzirom na pobrojane zakonske propise i utvrđeno činjenično stanje sud je ocijenio da je tužbeni zahtjev u cijelosti utemeljen, te da je tužitelj stekao pravo vlasništva na temelju dosjelosti, čime je vrijeme potrebno za dosijedanje preuzeo od svojih kvalificiranih prednika na temelju pobrojanog ugovora o kupoprodaji nekretnina.

Imajući u vidu navedeni zaključak, neosnovani su prigovori tuženika Općine Kupres o nedostatku pasivne legitimacije tuženika. Naime, Općenarodna imovina, kao i društveno vlasništvo, egzistiralo je do donošenja ⁶Zakona o pretvorbi društvene svojine, koji je odredio je da Republika Bosna i Hercegovina postaje nositelj prava vlasništva na imovini u društvenom vlasništvu, na kojoj pravo raspolaganja nema Federacije BiH. Tako je izvršena pretvorba imovine koja je bila društvena u državnu imovinu. Istoj je i regulirano odredbom čl. 338. Zakona o stvarnim pravima. Stvarnu legitimaciju u parnici predstavlja materijalno pravni odnos stranke prema predmetu spora, odnosno pravo za čiju je zaštitu parnica pokrenuta, pa se u toj parnici stvarno legitimirani sudionici, koji su subjekti materijalno pravnog odnosa iz kojega je nastala parnica. Prigovor nedostatka stvarne legitimacije je materijalno pravne prirode i njegova osnovanost vodi prema odbijanju tužbenog zahtjeva. Kako je tužitelj u cijelosti dokazao relevantne činjenice za nastanak građansko pravnog odnosa među strankama, to je uz obrazloženi temelje, odbijan prigovor nedostatka pasivne legitimacije stranaka.

Prema čl. 126. ZSP vlasničku tužbu podnosi vlasnik stvari. Ako se podnosi vlasnička tužba, aktivna odnosno pasivna strana u vlasničkoj tužbi treba biti vlasnik, a to je subjekt javnog prava one razine vlasti kojem je zakonom određeno da bude vlasnik

³ („Službeni list R BiH“, broj: 37/95-stupio na snagu 10.10.1995.godine)

⁴ (Presuda Vrhovnog suda FBiH broj: 070-0-Rev-07-000984 od 21.10.2008.godine)

⁵ Službene novine Federacije BiH broj 66/13 od 28.8.2013. godine

⁶ Zakon o pretvorbi društvene svojine („Službeni list R BiH 33/94“)

(entitet ili kanton/županija) odnosno subjekt koji je već upisan kao vlasnik u zemljišne knjige.

Dakle, po tužbi treće osobe za utvrđivanje prava vlasništva na parceli u državnom vlasništvu, ako je u zemljišnoj knjizi upisana državna imovina i točno određeni subjekt prava kao vlasnik, kao što je država BiH, Federacija BiH, kanton ili općina i grad, tada taj subjekt treba biti stranka u parnici, kao pasivno legitimiran. Ako takav subjekt nije upisan kao vlasnik, a iz upisa u zemljišne knjige nesumnjivo slijedi da se radi o državnoj imovini, kao stranka treba biti lokalna zajednica odnosno općina ili grad, na čijem području se nalaze nekretnine u državnom vlasništvu koja je predmet spora.

Pogrešan je pravni stav tuženika, da se na poljoprivrednom zemljištu ne može steći pravo vlasništva dosjelošću, budući da je ZSP istu mogućnost nije ograničio ili pak onemogućio. Ovo tim prije ako se uzme u obzir čl. 3. st. 1. u vezi s čl. 22. st. 1. ZSP-a da je tim odredbama određeno da svaka fizička i pravna osoba može biti nositelj prava vlasništva i drugih stvarnih prava, čime su u stjecanju prava vlasništva svi subjekti izjednačeni, dok pravne osobe javnog prava (općina, gradovi, kantoni, entiteti, država, javna poduzeća, ustanove i dr.) koje su nositelji prava vlasništva, imaju kao vlasnici u pravnim odnosima jednak položaj kao i drugi vlasnici.

Kod činjenice da su u zemljišnoj knjizi tuženici upisani vlasnici predmetnih nekretnina, to je osnovan i zahtjev tužitelja istaknut na činidbu upisa vlasništva na navedenim nekretninama sa 1/1 u zemljišnoj knjizi, a primjenom odredbe iz čl. 89. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama FBiH⁷.

Odluka o troškovima

Odluka o troškovima postupka zasniva se na odredbi čl. 386. st. 2. Zakona o parničnom postupku, ⁸Zakona o sudskim pristojbama Hercegbosanske županije, te je sud odredio da svaka strana sam snosi svoje troškove postupka, dok je sud tuženika oslobodio plaćanja troškova sudske pristojbe.

Tuženik je obavezan sam snositi svoje troškove.

Pouka:

Protiv ove presude stranke mogu podnijeti Žalbu, Kantonalnom sudu u Livnu u roku od 30 dana od dana donošenja presude, u tri primjerka putem ovog suda.

Sudac
Jurica Babić

⁷ „Sl. novine FBiH“ 19/03

⁸ Zakon o sudskim pristojbama Hercegbosanske županije (Narodne novine HB županije broj 5/13)